

Školní knihovna

Dynamická sada

id	jmeno	prijmeni	narozeni	umrti	biografie	fotografie
10	Bohumil	Hrabal	28. března 1914	3. února 1997	<p>JUDr. Bohumil Hrabal (rozený Bohumil František Kilian) se narodil 28. března 1914 v Brně-Židenicích svobodné matce Marii Kiliánové, otec v křestním listě uveden nebyl. Malého chlapce vychovávala zpočátku především babička Kateřina, později, když se matka provdala za Františka Hrabala, se rodina stěhuje do Polné, kde je Francin účetním v pivovaru. Vzali se 7.2.1916 a 26.12. téhož roku dal František Hrabal písemný souhlas s tím, aby syn jeho ženy Bohumil mohl užívat jeho příjmení -přijímá malého Bohumila za svého a věnuje mu stejnou péči jako bratrovi Slávkovi, který se záhy narodil (1917). V létě 1919 přijímá František Hrabal místo správce pivovaru v Nymburce, kde Bohumil Hrabal absolvoval jak základní školu, tak reálné gymnázium. Školní docházka neprobíhala nikterak hladce, Bohoušek se učit nechtěl a neuměl, raději se toulal, pozoroval dění a poslouchal řeči. Pestrý život malého pivovaru ho okouzloval, zejména když nymburský pivovar přilákal jednoho dne Francinova bratra obuvníka Josefa Hrabala, který přijel na krátkou návštěvu a zůstal až do smrti. Živelný strýc Pepin si desetiletého Bohouška zcela získal a chlapec k němu přilnul víc než k rodičům.</p> <p>Nekonečný vodopád příběhů, řinoucí se z Pepina, to je první velký zdroj pozdějšího spisovatele. A je to také první z velkých postav, které Bohumil Hrabal dal literatuře.</p> <p>Bohumil Hrabal byl nejvýznamnějším českým prozaikem konce dvacátého století. Ve svých knihách byl vynikajícím vypravěčem, což z něj učinilo prozaika světové úrovně. Do literatury vstoupil v 50. letech. Vystudoval práva, měl ale různá zaměstnání – byl dělníkem v ocelárnách na Kladně, číšníkem, výpravčím v Kostomlatech nad Labem, úředníkem, baličem starého papíru ve sběrných surovinách, jevištním technikem, od roku 1963 spisovatelem. Po roce 1968 mu bylo dočasně zakázáno publikovat, díla vycházela v samizdatu, nebo v cizině. Od roku 1975 smí opět volně tvořit a vydávat knihy. Navázal na Haškovo výtečné vypravěčské umění, líčí zážitky z dětství, okupace, života v Praze i v Polabí-Kersko. Zná prosté lidi (figurky), má zálibu v groteskních situacích, neobvyklých povahách a šokujících nápadech. Psal povídky a novely silně aktualizovaným (neotřelým) jazykem. Část jeho díla byla i zfilmována (Slavnosti sněženek; Ostře sledované vlaky). Jeho dílo podstatně ovlivnilo vývoj české prózy jak stylově, tak tematicky. Stejně významný je Hrabalův vliv ve filmu a divadle. Základním přínosem jeho většinou krátkých próz je prezentace hovorového proudu, obecného jazyka a obyčejného člověka jako nepatetického hrdiny. Ironie, humor, ostrý stříh a dokonale zachycené detaily vytvářejí čtenářsky vděčný prostor, v němž autor bez zábran střídá hospodský hovor s filozofickými sentencemi, lidová moudra s poučkami kunsthistoriků, výsledné texty zpravidla nemají podstatnou fabuli, ale strhují právě jednotlivostmi, spojenými nekončícím proudem hovoru. Nezanedbatelný vliv měl Bohumil Hrabal, většinou bez vlastního úmyslu, i v oblasti politiky. V období normalizace svým dílem (bezděky) integroval různé proudy české literatury.</p>	autori/bohumil-hrabal.jpg

id	jmeno	prijmeni	narozeni	umrti	biografie	fotografie
6	Božena	Němcová	4. února 1820	21. ledna 1862	<p>Původ této spisovatelky, jedné z výrazných autorek české obrozenecké éry a zakladatelky novodobé české prózy, je zahalen tajemstvím (podle některých odborníků je nemanželskou dcerou kněžny Kateřiny Zaháňské, nebo její sestry Dorothey a nejistota panuje i okolo jejího roku narození). Dle oficiálních pramenů se Němcová narodila jako Barbora Novotná (později Barbora Panklová) ve Vídni, vyrůstala v rodině Panklových v Ratibořicích u České Skalice. Výrazně ji ovlivnila rodinná výchova babičky Magdalény Novotné - prosté venkovské ženy. Jako sedmnáctiletá byla provdána za finančního úředníka Josefa Němce, který byl často služebně překládán. Spolu s ním a čtyřmi dětmi pobývala v Josefově, v Litomyšli, v Polné, Domažlicích, v Uherských Ďarmotech a v Praze. Manželství Josefa a Boženy Němcových však příliš šťastné nebylo, zejména kvůli hrubé a panovačné povaze J. Němce. Božena Němcová se díky osobnímu půvabu, přirozenému talentu a společenské angažovanosti stýkala s mnoha představiteli české kultury a představiteli vlastenecké inteligence, do jejichž společnosti pronikla během svého pobytu v Praze v létech 1842-1845. Tato léta jsou dobou jejího velkého duševního a vzdělanostního vývoje. Na Chodsku (1845-48) Němcová zase přišla do styku s lidovým světem a tradicemi, venkovský lid si ji velmi oblíbil. Když byl Němcové manžel přeložen po obvinění ze spiknutí do Uher, odstěhovala se i s dětmi do Prahy, kde opět navázala styky s vlasteneckými spisovateli. Tímto krokem sice vyřešila nesoulad v manželství, ale žila v bídě. Svého manžela nicméně několikrát v Uhrách navštívila. V roce 1853 zemřel její nejstarší syn Hynek a tato událost měla velký vliv na její chatrné zdraví. V roce 1861 se Němcová definitivně rozešla s manželem a odcestovala do Litomyšle redigovat své spisy, ale to se jí už nepovedlo. Koncem listopadu ji z Litomyšle do Prahy odvezl její manžel. Vánoce strávila se svými dětmi, o necelý měsíc později však zemřela. Je pochována v Praze na vyšehradském hřbitově. Božena Němcová přispívala do řady časopisů básněmi, povídkami, cestopisnými črty, pohádkami a hádankami. Lidová vyprávění B. Němcovou inspirovala k sedmi svazkům Národních báchorek a pověstí a deseti svazkům Slovenských pohádek a pověstí, které jsou vesměs působivou beletrizací pohádkových námětů. Božena Němcová je také autorkou cestopisných a národopisných črtů (Obrázky z okolí Domažlického), realistických povídek z venkovského prostředí (Divá Bára, Pohorská vesnice, Karla, Pan učitel, V Zámku a v podzámčí, Baruška, Chudí lidé, Chýže pod horami) a vrcholné románové kronikářské povídky Babička.</p>	autori/bozena-nemcova.jpg

id	jmeno	prijmeni	narozeni	umrti	biografie	fotografie
9	Vladislav	Vančura	23. června 1891	1. června 1942	<p>Vladislav Vančura byl tvůrcem jazykově experimentujících poetických próz z historie i současnosti, dramatik, filmový scénárista. Narodil se 23. června 1891 v Háji u Opavy. Po otci Vančura pocházel ze starého protestantského rodu písmáků. Dětství prožil v Davli, kde byl otec hospodářským správcem. V dospívání hledal obtížně životní orientaci. Docházel na gymnázium v Benešově u Prahy, studium však na čas přerušil. Začal navštěvovat umělecko-průmyslovou školu a pokoušel se dostat na pražskou Akademii výtvarných umění. V roce 1915 nakonec odmaturoval na gymnáziu v Praze. Započal studovat právnickou fakultu, ale po prvním semestru přestoupil na Lékařskou fakultu Karlovy university, kterou absolvoval roku 1921. Téhož roku se oženil a s manželkou provozoval lékařskou praxi na Zbraslavi. Od roku 1929 pak Vladislav Vančura se svou lékařkou praxí skončil, aby se mohl naplno věnovat své literární tvorbě. Vančura byl prvním předsedou uměleckého spolku Devětsil (založeného roku 1920), spolutvůrcem programu avantgardní literatury. Podnikl několik zahraničních cest do Francie a Sovětského svazu. Spolupracoval též s komunistickým hnutím, ale roku 1929 podepsal prohlášení proti novému gottwaldovskému vedení a byl z KSČ vyloučen. Ve 30. letech Vančura působil v nakladatelství Družstevní práce. První Vančurovy literární pokusy vznikly již za studií na gymnáziu. Významnější práce však pocházejí až z konce druhého desetiletí 20. století. Jeho drobné příspěvky se objevovaly v různých časopisech a novinách (Nebojsa, Rudé právo, Kmen aj.). Z celé Vančurovy tvorby vyvěrá touha odstranit vše, co brání rozvoji svobodné lidské přirozenosti a aktivity. Autor zápasil s konvencemi dosavadní prózy. Nápadný je jeho jazyk čerpající z archaismů biblické češtiny, ale i z hovorové řeči. Čerpal i z tradice velkého evropského románu i současných podnětů expresionismu a dadaismu. Za okupace byl Vladislav Vančura činný v odboji. V květnu 1942 za stanného práva byl zatčen a 1. června téhož roku popraven.</p>	autori/vladislav-vancura.jpg